

Розділ 1

Пудель як зброя

Пси не бачать себе у дзеркалі. Та попри те, що я ніколи себе не бачив, нескладно здогадатись, як я виглядаю. Білий пудель надто високого зросту, висока скуйовдана гривка, симпатичні манжети на лапах. Щоправда, шерсть на лівому вусі помітно темніша й має брунатно-жовтий колір, — я чув, як про це говорили ще при покупці — дефект! Хоча, сподіваюся, й така приkrість не завадила би мені зіграти, приміром, пуделя Артемона у виставі «Буратіно, або Золотий Ключик». З мене вийшов би непоганий актор, і я в зубах підносив би головному герою великий картонний ключ.

Чоловіка, який купив мене маленьким дурняtkом у 1991-му, я завжди називав Господарем, інші — звали і звуть Борисом. Або Борисом Андрійовичем.

Коли він купив мене, мені був лише місяць, але я вже демонстрував неабиякі успіхи. Я розплющив очі — це сталося десь на десятий день мого існування. Я почув звуки — це сталося на одинадцятий. Першим, що я побачив, був не сосок моєї великої білої матері й не мої брати, а календар на стіні. Вітер із прочиненої хвіртки теліпав цей календар, і три фігури, схилені над одною-єдиною чашею, беззвучно

тремтіли, наче від холоду. Наступного ранку я почув людські голоси. Вони здалися мені божественним співом, найпрекраснішим, що я коли-небудь чув — бо так, я ще не чув нічого. Та коли покупець прийшов за кілька десятків однакових днів, я вже знат, що розмовляють не ангели з календаря, а люди, знат, що я не найслабший з-поміж братів, знат, що скоро прийде покупець. Знат навіть, чому сипле білим чужим за вікном — бо тепер зима. Тож коли жінка, перша з-поміж усіх жінок, яких я на правах пса, не чоловіка, називатиму своїми жінками, перегорнула сторінку календаря, я вже розумів, що це означає: всі ми пережили зиму. Й тепер будемо жити.

Так, я демонстрував неабиякі успіхи. Покупцю Борису тоді було тридцять два, й він теж був людиною неостанньою: встиг закінчити географічний, вступити до комсомолу (чи навпаки — здається, не вступивши до комсомолу, важко було закінчити університет?), одружитися, запліднити дружину доњкою (чи в іншому порядку?), одружитися вдруге, облишити комсомол, розлучитися знову, позичити великі гроші в одного з безлічі комсомольських друзів, поїхати до Угорщини з великою клітчастою сумкою, повернутися й заснувати бізнес, і купити авто, а потім продати й купити інше, і купити мисливську рушницю, і купити мене...

Так, я маю визнати: Господар купив мене як рушницю. Пудель ж бо французькою, здається, «caniche», а тому має ловити «canards»¹ — за визначенням. Це так само правильно, як те, що людина мусить таки бути людиною, українець — українським, росіянин — російським, поляк — польським і таке інше. Та, скажу чесно, на мою скромну собачу думку, все

¹ Canards — з фр. «качки».

це не вельми добре працює. Повсякчас хтось відмовляється відповідати своєму імені. Чи просто не може впоратися?

Борис Андрійович точно не знатав французької, тож я так ніколи й не дізнаюся, чому він обрав мене. Думаю, продавці-родичі його просто вмовили. Розповідали, як чудово великі пуделі полюють на диких качок. Мовляв, цей Домінік із дефектним вухом — нащадок справжнього мисливського роду. Борис повірив? Незручно було відмовитися?

— Незручно живим у могилу лізти, — так він любив повторювати.

Ймовірно, це просто не був для Бориса аж надто важливий вибір. І те, як склалося все мое життя, — результат випадковості. Хоча іноді, лише іноді, я уявляю, як Господар побачив маленьке біле щеня — мене — й полюбив без вагомих причин. Зовсім не тому, що я вмію ловити качок. Тим більше, я і не вмію.

У мисливському товаристві, в яке Господар мене привів, з мене всі сміялися. Особливо смішним я був, коли вперше опинився в човні — я ледве його не перевернув, а надто — коли почув перший постріл. Господар сердився. Спочатку не на мене — на тих сміхунів і трохи на себе — за те, що все це затіяв. Уже тоді він, мабуть, приглядався до інших, нормальніх собак. Та все одно, він був моїм господарем.

— Ти рано його взяв. Це ж щеня, — дуже тихо сказав той, хто стріляв, і закурив сигарету — його всі називали Мисливцем, бо був він наче народжений для полювання, до того ж нічого більше про цього чоловіка не було відомо — тільки те, що він добрий Мисливець і звати його Вадимом.

Інші лише сміялися. Особливо, після третьої пляшки. Та Господар не здався:

— Смійтесь-смійтесь, ще побачите моого Домініка.

Тоді я ще був Домініком. Це необхідність короткого, наче той постріл, назвиська для справжнього мисливського пса перетворила Домініка на Дома.

Господар казав: десь у Альпах є гора, яку звуть точно так — Домом. І верхівки її теж білі й нерівні, як моя гривка. Мій Господар був трохи романтиком. Інші мисливці — ні. Й вони насміхалися з мене ще дужче. Тільки один не сміявся, той Мисливець на ім'я Вадим. Він мовчав і курив, і так ніколи й не схібив. І всі трохи боялись його, і мабуть, хотіли бути на нього схожими. Я — дуже хотів.

Тільки незрозуміло, як із господнього пса я міг отак за-просто стати горою? Та потім звик.

А Господар все вірив у моє майбутнє, намагався допомогти стати справжнім собакою. Він же добра, проста людина. Не дивіться на будинок, який він будує для себе — дах лишилося перекрити — триповерховий, схожий на той величний замок, що я потім часто бачитиму на малюнках господаревої доньки Марії.

Ні, Борис дуже простий і щирий. Ось послухайте. Колись він закохався в дівчину з царським ім'ям Тамара, теж студентку, доньку полковника, який саме поселявся на пенсію на заході України, у Львові. Поселявся, до речі, неохоче — просився трохи східніше. Доноски ні слова не знали українською. Хіба що кілька тих лагідних словечок, якими батько-полковник звертався до них. А у Львові, казали люди, навіть лекції в університеті дехто читав *отією мовою*. Та доля ніби вела кохану Господаря саме до Львова. Тож Борис чкурнув до того дивного західного міста — просити руки Тамари в суворого полковника. Хотів забрати кохану звідти — кудись у центр тої географії, яку вони ось-ось довчать в інституті. Під час поїздки в Господаря вкрали всі